N°. 393. 1854.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
...en tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
...elken regel meer. . . . . » 0.15.
...ve de 35 cts. zegelgeld.
...gingen van geboorte, huwelijken en overlijden, ... geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegel... daaronder begrepen.

WOENSDAG 30 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal zal, naar het algemeen gerucht te oordeelen, reeds Donderdag namiddag huiswaarts keeren.

Waartoe zou zij ook langer bijeen blijven?

Na den ongehoorden *tour de force*, dezer dagen door haar betoond, zou zij zich ongelijk blijven, wanneer ze, langer dan een paar uurtjes, over het niets-beduidend wetje, houdende de vaststelling van het Reglement op het beleid van Nederlandsch Indië, zou discussiëren!

Inderdaad, wat de Eerste Kamer, dank zij haar jeugdig vuur en haren voortvarenden arbeid, in de laatste dagen heeft volbragt, stelt een heldenfeit daar in de geschiedenis van alle constitutionnele parlementen, en verdient wel voor het nageslacht te blijven opgeteekend, naast de heldenfeiten van hetzelfde genre, door het wetgevend ligchaam van Frankrijk bedreven. Zij, die meenen, dat de Eerste Kamer is ingesteld, om, »door bedaard onderzoek«, de besluiten der Tweede Kamer aan eene vuurproef te onderwerpen, en om elke »overijling« voor te komen, staren gewis met bewondering op den reuzenarbeid, door die Eerste Kamer in de laatste dagen verrigt, en vinden waarschijnlijk eene groote geruststelling in de overtuiging, dat over de, in de Tweede Kamer, afgedane onderwerpen toch niets nieuws meer te zeggen valt.

De Eerste Kamer heeft voorzeker — en 't is hoog loffelijk — eene gestrenge les willen geven aan allen, die laatdunkend genoeg waren, om te durven onderstellen, dat zij niet in staat zou zijn, om zes wetten, waarvan drie van uitnemend belang, in *dertien dagen* behoorlijk te onderzoeken en af te doen. Zij heeft willen toonen, dat hetgeen de Tweede Kamer bijkans een zittingjaar, en dan nog met overijling, heeft bezig gehouden — wat de publieke opinie meende te veel te zijn voor *dertien dagen* — zij, zeer wel, uitvoeren kan in *drie dagen tijds.*

Drie dagen: niets meer en niets minder!

Den 23sten bijeengekomen heeft de Eerste Kamer haar onderzoek der ontwerpen in de sectiën den 24sten aangevangen. Op den 28sten zijn de eindverslagen ter tafel gebragt: deze moesten derhalve den 27sten zijn gereed geweest. De 27ste was een Zondag: *ergo* van 23 tot 26 Augustus *drie dagen!*

In deze drie dagen zijn door de Eerste Kamer, om van de kleinere wetsontwerpen niet te gewagen, onderzocht in de sectiën: het ontwerp houdende wijzigingen in het tarief van in-, uit- en doorvoer, dat met zoo menigen tak van handel en industrie in naauw verband staat; het ontwerp betrekkelijk de Maatschappij van Weldadigheid, waarbij op nieuw een aanzienlijk geldoffer van de schatkist wordt gevorderd, ten behoeve eener instelling, waarvan de werking en het beheer bezorgdheid wekken en een naauwgezet onderzoek dringend noodzakelijk maken, en eindelijk het reglement op het beleid van de regering van Nederlandsch Indië, waarvan, om het hooge gewigt te doen bevroeden, het alleen genoeg is den titel op te noemen.

Er is evenwel in die memorabele drie dagen nog veel meer gebeurd, dat aan het ongeloofelijke zou doen denken, wanneer niet het *Bijblad* tot geloof kwam dwingen. De rapporteurs over al die ontwerpen zijn benoemd. Die rapporteurs hebben den uitslag van het onderzoek in de sectiën in verslagen neêrgelegd. Die uitslag is aan de Regering medegedeeld. De Regering heeft op die verslagen Memoriën van Beantwoording ingezonden. De rapporteurs hebben nog tijd te over gehad, om van die antwoorden kennis te nemen, en dien ten gevolge hunne eindverslagen vast te stellen, opdat de behandeling der ontwerpen voor de openbare discussie *rijp* verklaard kon worden!

Ook *wij* staren met bewondering op het volbrengen van zulke heldenfeiten en schromen niet, als onze vaste overtuiging uit te spreken, dat men nergens, waar ook, het voorbeeld van zulk eene ontwikkeling van jeugdige voortvarendheid en van vlugheid van oordeel en conceptie, zal vinden. Het is eene eerezuil, die de Eerste Kamer zich uit eigen genie, zonder vroeger model voor oogen, heeft gesticht. En oorspronkelijkheid is dubbel waardeerbaar.

Met vertrouwen zien wij het te gemoet, dat de Eerste Kamer de kroon op haar werk zal zetten, door, in de openbare discussiën, dezelfde snelheid van oordeel en beslissing te ontwikkelen. De symetrie en de harmonie van het geheel zouden er anders schromelijk onder lijden.

De Eerste Kamer heeft zich CAESARS drie glorierijke dagen herinnerd en zijn leger-bulletin: *»Ik kwam, ik zag en overwon!«*

Na het schrijven van dit artikel ontvangen wij de verslagen der Eerste Kamer over de bij haar aanhangige wetsontwerpen. Met uitzondering van een enkel, heeft nergens de Regering op de gemaakte bedenkingen geantwoord (zie hierachter), ofschoon bijv. de beschouwingen over het wetsontwerp betrekkelijk de wijzigingen in het tarief en over dat rakende de Maatschappij van Weldadigheid wel eenig antwoord hadden verdienen uit te lokken. De Regering is, blijkbaar, in stoomvlugheid bij de Eerste Kamer achtergebleven.

Alleen de Min. van Koloniën heeft geantwoord op het verslag betrekkelijk het Indisch Regerings-reglement. Wij zullen van Verslag en Memorie van beantwoording — die beiden niet meer dan ruim zes pagina's druks beslaan! — morgen den hoofdinhoud mededeelen; maar kunnen, na die stukken te hebben gelezen, nu wel eenigermate terugkomen van onze verwondering over de verbazende vlugheid der Eerste Kamer, wanneer wij ontwaren, dat het Reglement met den franschen-slag is onderzocht, slechts enkele punten als ter loops zijn aangestipt en de meest gewigtige met een bijkans onverklaarbaar stilzwijgen zijn voorbijgegaan. Bij de algemeenheid van uitdrukking, bij de onbestemdheid van onderzoek en bij de uitnemende luchtigheid van behandeling, die het Verslag beheerschen, begint bij ons bijna de verdenking te rijzen, dat de Eerste Kamer *zeer langzaam* heeft gewerkt. Voor zoodanig onderzoek en voor zoodanig Verslag waren drie *uren* reeds voldoende geweest.

Onze lezers zijn bekend met onze aanvankelijke meening omtrent de werking der *Maatschappij van Weldadigheid.* Niet algemeen bekend zal waarschijnlijk het oordeel zijn, dat vreemde deskundigen daarover vellen. Ons land is, wij erkennen dit, maar al te dikwijls blootgesteld aan scheeve en verkeerde beoordeelingen van de zijde van vreemdelingen; maar wanneer het geldt het oordeel van een man van het vak, — indien wij het zoo noemen mogen, — in officiële bescheiden uitgedrukt, gegrond op eigen rijp onderzoek, en waarbij men zich herhaaldelijk beroept op het oordeel, dat door een ambtenaar van de Maatschappij zelve wordt geveld, die geacht moet worden met den geheelen toestand bekend te zijn, — dan mogen wij wel tot staving onzer meening het oordeel van dezen vreemdeling inroepen. Het zij ons dan vergund de bijzondere aandacht van onze lezers te vestigen op het volgende belangrijk artikel van het met zoo veel talent geschreven en gezaghebbend Engelsch tijdschrift *»the Economist,«* aan zijn No. van 25 Maart ll. ontleend:

»Een dun en ligt *blue book*, onlangs aan het Parlement overgelegd, — het Achtste Jaarlijksche Verslag van de Schotsche Armwet-Commissie, — bevat eene van de kostbaarste bijdragen tot de zuivere staathuishoudkundige wetenschap, die ooit aan het publiek is geschonken, namelijk den uitslag van het onderzoek van de vrije armen-koloniën in Holland door Sir John Mc. Neill (den Voorzitter van den Raad). Menigmalen en zeer natuurlijk is het denkbeeld in dit land, zoowel als in de meeste andere landen opgekomen, dat tot den arbeid geschikte armen door eene behoorlijke leiding tot voorziening in hunne eigene behoeften kunnen worden gebragt en talrijke proeven zijn op eene kleine schaal genomen, waarbij men op verschillende wijzen, doch steeds onvolledig is geslaagd. Er zijn weldadige lieden, die ook altijd aan deze conclusie hebben vastgehouden, dat de minvermogende, die zonder werk is, niet alleen gered kan worden van het algeheel verval tot armoede, maar zelfs tot een staat van voortdurende welvaart en onafhankelijkheid zou kunnen worden verheven, door ze op woeste gronden te doen vestigen, hen van het noodige kapitaal (door middel van woning, werktuigen en vee) te voorzien en hen te ondersteunen, tot dat hun land ontgonnen en hunne oogsten gerijpt waren. Menig verstandig en ondernemend persoon zag in soortgelijke plannen het middel om de maatschappij te hervormen en alle armoede te doen verdwijnen, behalve die, welke door misdaad en eigen wil ontstaat, en zoowel hier te lande als in Ierland hebben zij gepoogd hunne plannen in praktijk te brengen.

»Op den eersten aanblik kan niets rationeler schijnen dan zulke hoopvolle verwachtingen. Het is bekend, dat de arbeid van een gezin op eene betrekkelijke uitgestrektheid gronds in staat is, genoeg voort te brengen voor zijn eigen onderhoud en om een belangrijk overschot voor landrente en interest van het kapitaal over te laten. Het is bekend, dat door het bestaan en het opeenhoopen van dit overschot langzamerhand al de rijkdom en de weelde der natiën is ontstaan. Het land ligt daar, onontgonnen en nutteloos; de arbeiders zijn er, zonder arbeid en verkwijnende; kapitalen zijn gereed en men is ten zeerste verheugd, dat zij in eene zoo veilige en zekere speculatie kunnen belegd worden; — wat is natuurlijker, dan dat menschenvrienden en zelfs staatslieden met vreugde tot de conclusie zijn gekomen, die zij onfeilbaar achten, dat de drie elementen van voortbrenging alleen onder eene voorzigtige organisatie te zamen gebragt behoefden te worden, ten einde het welslagen volstrekt zeker te maken? Wijsgeeren zoowel als socialisten, weldoende rijke lieden zoowel als hebzuchtige armen aarzelden niet te verklaren, dat elk menschelijk wezen het regt heeft, om te leven door eigen handenarbeid en om dien arbeid te verrigten op de onbezette en onopgeëischte deelen van den vaderlandschen grond; zij aarzelden niet te voorspellen, dat indien men dit toestond, elk man weldra een nijver burger in plaats van een hulpelooze behoeftige zou worden, en zij aarzelden niet om, als een practisch bewijs van de juistheid hunner theorie, een beroep te doen op de berigten, door statistici en reizigers gegeven, van de schitterende resultaten van »de inlandsche koloniën« in Holland. Sir John Mc. Neill, die door de bijzondere omstandigheden van het land, waarvan hij het armwezen moet besturen, er toe geleid is, om een dieper blik te slaan in het vraagstuk omtrent kleine erven en landeigendom dan de meeste schrijvers gedaan hebben, besloot dientengevolge om zich van den waren staat van zaken van dezen zoo hooggeroemden toestand te verzekeren en met dat doel bezocht hij in het afgeloopene jaar Holland. Het volgende bevat de voornaamste resultaten van zijn onderzoek.

»Holland is een oud en rijk land met eene nijvere bevolking, een klein grondgebied en beperkte hulpbronnen; de rijkdom vloeit voornamelijk uit den handel voort en meer welligt uit den handel van vroegere dagen, dan van dien, welke thans gedreven wordt te midden van de mededinging van zoo vele concurrenten. Sommige gedeelten van het land zijn rijk, anderen bitter arm. De bevolking is betrekkelijk talrijk, daar zij ongeveer 240 personen per vierkante mijl bedraagt. Het pauperisme is sedert lang reeds een van de groote bezwaren en kwalen van het land geweest; en met eene bevolking van 3,360,000 zielen bedraagt de som, die tot verligting van de armoede wordt uitgegeven meer dan 500,000 p. st. (*f* 6,000,000.) Ten einde deze kwaal uit te roeijen en de uitbreiding te verhoeden, werd het plan om »inlandsche koloniën« op te rigten, in het jaar 1817 door den generaal van den Bosch ontworpen, met medewerking en ondersteuning van het Gouvernement. Het volgende plan werd aangenomen:

»De inlandsche koloniën zijn in twee klassen verdeeld: de vrije- en de armen-koloniën; de eerste voor behoeftige brave huisgezinnen, die armlastig schenen te zullen worden, de andere voor werkelijke behoeftigen. Wij zullen ze achtereenvolgens behandelen.

»In 1818 ving de Maatschappij, die de vrije koloniën oprigtte, met de beste verwachtingen en onder gunstige voorteekenen, hare operatien aan. Zij kocht ongeveer 3,000 bunders woeste gronden, die wel schraal maar toch in staat waren om met voordeel bebouwd te worden; zij begon hare boerderijen aan te leggen en in 1825 telde de kolonie 3227 zielen. Gedurende de laatste tien jaren bestond zij gemiddeld uit 2,548 personen, in 425 gezinnen verdeeld, waarvan elk gezin eene hoeve van $7^3/_4$ bunder bezette en ontginde. Er zijn scholen, kerken, winkels, 400 werkstoelen ongeveer in het werk benevens andere weefgetouwen, die ongeveer 20,000 p. s. 's jaars voortbrengen; al het land is behoorlijk ontgonnen en de geheele kolonie biedt het aangename uitzigt op van eene nijvere inrigting, eene soort van groenende oasis te midden van eene dorre woesternij. Tot zoo ver ziet er alles goed uit. Maar een nader onderzoek van de feiten brengt eenige hoogst treurige punten aan het licht, waarvan dit alles vergezeld gaat.

»De berekening van de stichters der Maatschappij was, dat na de eerste twee of drie jaren, elk gezin in staat zou zijn om zich zelf te onderhouden en om eene gematigde landhuur te betalen, daar de geheele hoeve dan bebouwd zou worden en de oogst gerijpt zou zijn. De verwachtte landhuur bedroeg 4 p. st. 3 sh. 4 d. (*f* 50) per $7^3/_4$ bunder of *ongeveer elf shillings* per

bunder; »dien ten gevolge worden woningen voor hen gereed »gemaakt en in orde gehouden; zij worden van eene voortdurend melkgevende koe, geneeskundige hulp, onderwijs voor hunne »kinderen en werk voorzien, wanneer zij dit noodig hebben uit de werf van de Maatschappij.« De Maatschappij heeft thans 35 jaren bestaan, en thans, in 1853, *zijn er slechts zestien vrije pachters*, d. i. kolonisten, die zich zelven kunnen onderhouden en de gematigd bepaalde landhuur betalen. De overigen arbeiden steeds voor de Maatschappij tegen bepaalde dagloonen en worden meer of min ten haren koste onderhouden. Voor zoo verre is men geslaagd met deze beschermde en opgekweekte kolonisten. Maar het meest leerzame feit van dit alles is: Op dezelfde heide, op zeer korten afstand van deze vrije kolonie heeft zich een aantal onafhankelijke arbeiders nedergezet, die den woesten grond ontgonnen hebben en, *ofschoon noch van eene koe, noch van geneesmiddelen, noch van opvoeding of fabriekwerk voor hunne kinderen* voorzien, blijven zij daar niet alleen wonen en gaat het hun wel, maar *zij betalen ook eene landhuur, die het dubbel bedraagt, van die, waarop men gerekend had*, — maar die alleen in zestien gevallen wordt ontvangen — *van de kolonisten*, of van 7 tot 8 pond voor de 7¾ bunder. De verklaring van dezen teleurstellenden en verbazenden uitslag werd aldus en ongetwijfeld naar waarheid gegeven door den adsistent directeur. Er bestond zeide hij, een algemeen gebrek aan zuinigheid, en *de zekerheid, dat de Maatschappij hen onder alle omstandigheden zou onderhouden* of zij iets bespaarden of niet, of zij met ijver of langzaam arbeiden, oefende een verlammenden invloed uit zoowel op de spaarzaamheid als op de nijverheid.

»Een onderzoek van de rekeningen der kolonie van den aanvang af, leidt tot de gevolgtrekking, dat ondanks de winsten van de fabriek bij de inrigting, een gemiddeld verlies op elke portie of familiehoeve is van pd. st. 86 Sh. 13 d. 4 (*f* 824.—) of ongeveer pd. 2 sh. 10. (*f* 30) 's jaars. Dat is te zeggen, dat terwijl de onafhankelijke landbouwer eene huur van 7 pd. st. à pd. st. 8 's jaars betaalt, en daar blijft wonen, de beschermde, kolonist, op hetzelfde land en met hetzelfde getal bunders, pd. st. 2 sh. 10 voor zijn eigen onderhoud te kort komt, hetgeen een verschil in de voortbrengende nijverheid tussehen deze beide van pd. st. 10 (*f* 120) per jaar bewijst.

De armen kolonien leveren nog minder gunstige resultaten op. Zij zijn verdeeld, in hoeven van zekere grootte, ieder onder toezigt van een practisch landbouwer, onder wiens leiding de arme arbeiders werken. Het kapitaal en het vee worden door de maatschappij geleverd. Behalve de ontginning van land, is er eene uitgebreide fabriekinrigting, die werk verschaft aan de vrouwen en kinderen en het Gouvernement tegen winstgevende prijzen van zekere artikelen voorziet. De staat subsidieert de Maatschappij met een bedrag van *f* 432,000 's jaars. De organisatie over het geheel genomen is goed; het officiële toezigt is niet achteloozer dan dergelijk toezigt gewoonlijk is; prikkels om ijver op te wekken ontbreken niet. En toch wordt berekend, dat men *vijftien* van deze arme kolonisten noodig heeft, om het werk te doen van een goeden daglooner, die uit eigene beweging het land bebouwt, en na een zorgvuldig onderzoek van de rekeningen blijkt het, dat de 7,700 armen in deze »inlandsche koloniën«, elk den staat pd. st. 6 sh. 13 d. 4 (*f* 80), (behalve de interest van het in land, vee, werktuigen enz. gestoken kapitaal) — en aan de Maatschappij ongeveer 10 sh. meer kost, in het geheel niet minder dan pd. st. 8 (*f* 96) 's jaars; *of veel meer*, — welligt het dubbel, — *dan het gekost zou hebben, om hen in volslagen luiheid te onderhouden*.

»De stoffelijke en geldelijke uitkomsten van deze proeven zijn dus van dien aard geweest, dat zij strekken tot eene bepaalde veroordeeling daarvan en van de theorie, waarop zij gegrond zijn. De zedelijke resultaten zijn niet beter geweest. De weldoende stichters van deze kolonien hoopten, dat de bewoners nijverheid en lust tot den arbeid zouden opdoen, die hen nuttige leden van de maatschappij zouden doen worden, hen redden van het terugzinken in de poel der armoede. Deze verwachtingen zijn niet vervuld geworden. De bevolking van de armen-koloniën in 1853 bestond voor *drie vijfden gedeelten* uit hen, die, na de kolonie te hebben verlaten na eene opleiding tot nijverheid gedurende drie jaren, in hunne handen als *bij herhaling veroordeeld*, waren teruggekeerd. Eindelijk schrijft de heer Mc. Neill betrekkelijk de werking der vrije kolonien, op hen, die daar opgeleid worden, het volgende:

»»In antwoord op mijne vraag naar den toestand van hen, »die de kolonie hadden verlaten, ontving ik van den Adsistent-»Directeur het volgende antwoord: — »»Vele der jonge lieden, »die de kolonie verlaten hebben, zijn vertrokken met verbeterde »gewoonten en hebben zich goed gedragen. *Weinige hunner zijn »echter nijver genoeg geworden, om zich zelven gedurende het »geheele jaar door eigen arbeid te onderhouden.*«« De oorzaak »daarvan ligt voor de hand. Het beste gedeelte van de gewone »opleiding van een werkman, dat hem te midden van de zijnen »en door het voorbeeld van allen rondom hem, leert steunen op »eigen kracht, is de behoefte, en dit is een gebrek, dat alle »wetenschap, in de school opgedaan, niet kan verhelpen. De »jeugdige kolonist, die gewoon is op anderen te steunen en zijne »ouders ziet steunen op anderen voor hunne middelen van be»staan, heeft leeren lezen en schrijven en heeft kennis van de »reken- en aardrijkskunde en ook welligt eenige kennis van de »wiskunde opgedaan; *maar zij hebben niet geleerd, om op eigene »krachtsinspanning voor hun levensonderhoud te steunen*, en »daarom zijn weinigen hunner in staat, om zich zelven te on»derhouden.«

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Terwijl de mededeelingen uit Konstantinopel van den 17den, gisteren op de stelligste wijze verzekerden, dat de expeditie tegen de Krim den 20sten zou vertrekken, melden de particuliere berigten van dezelfde dagteekening, die men heden uit Konstantinopel ontvangt, dat het vertrekken van die expeditie op nieuw is uitgesteld. Op een zoo grooten afstand van het tooneel der gebeurtenissen, kan men niets doen dan de verschillende tegenstrijdige beweringen opnemen, en de gebeurtenissen afwachten.

De Duitsche pers is steeds vrij verdeeld over de vraag, op welke wijze het Russische gouvernement de gestelde vredes-voorwaarden zal beschouwen. Volgens een te Weenen verspreid gerucht, zou prins Gortschakoff belast zijn met het geven van geruststellende verklaringen, volgens anderen zou de courier, die de tijding zou overbrengen, op welke wijze de voorstellen door het Hof van Petersburg zijn beschouwd, eerst later te Weenen moeten aankomen; ook omtrent dit punt zal men nadere bevestiging moeten afwachten.

Omtrent de Alands-eilanden is evenmin iets bepaalds bekend; wel weet men, dat er onderhandelingen met Zweden aanhangig zijn, maar men kent het eigenlijke doel daarvan niet. Het gros van de geallieerde vloten is van Ledsund naar de golf van Finland vertrokken, maar het is nog geheel onzeker naar welk punt zij zich rigten.

Intusschen heeft de orde der boeren van de Zweedsche kamer een gemotiveerd adres aan den Koning gezonden, waarbij de medewerking van Z. M. wordt verzocht, om de Alands eilanden niet weder onder de Russische heerschappij te laten brengen.

Men verzekert (zie Duitsche post), dat Oostenrijk zijn voorstel om een gedeelte van het bondsleger op voet van oorlog te brengen, zou laten varen. Indien dit het geval is, dan rijst de vraag, met welk doel de mededeeling van den 17en April aan den Bond en de onlangs plaats gehad hebbende nadere mededeelingen zijn geschied. Men moet dan evenzeer zoeken naar de conclusie, die de commissie van de Bondsvergadering in haar rapport over de Oostersche aangelegenheden zal voorstellen.

Volgens berigten uit Rutschuk van den 17 dezer had Omar-Pacha 150 Turksche officieren van hoogen rang aangewezen, ten einde zijn staf te vormen bij de ontvangst der Oostenrijkers te Bucharest, den 5 September. De Turken zullen vervolgens die stad verlaten, maar Giurgewo bezet houden. Men herstelt de fortificatien van die stad, van Ternowa en van de eilanden in den Donau, die door het tractaat van Adrianopel tot onzijdig gebied waren verklaard. De Turksche troepen ontruimen Klein Wallachije, om plaats te maken voor de Oostenrijkers.

Volgens de *Duitsche Francfurter Zeitung* heeft de Bondsvergadering bij meerderheid van stemmen besloten tot het herstel van het fort Landau. De militaire commissie heeft een nieuw ontwerp tot reorganisatie van de vijf eerste kapittels van het krijgswezen voorgesteld. De leden van de vergadering hebben besloten dienaangaande instructien van de Duitsche regeringen te vragen.

De berigten uit Spanje melden, dat de plannen van den President der Vereenigde Staten ten opzigte van Cuba grooten indruk hebben gemaakt, en dat de gematigden steeds hunne afkeuring te kennen gaven over het patronaat van eene democratische klub, dat Espartero op zich heeft genomen. Men spreekt steeds van de waarschijnlijkheid van eene ministeriële wijziging, maar ofschoon er eenige namen genoemd zijn, weet men niets met zekerheid. De telegrafische berigten van den 24sten melden, dat de kapitein-generaal van Guipuscoa bevel heeft ontvangen om de junta's in die provincie te ontbinden; de *Gaceta* van dien dag bevat eenige benoemingen bij de diplomatie.

De vreemdelingen stroomen voortdurend naar Zwitserland toe, meestal om eene schuilplaats tegen de cholera te zoeken; intusschen schijnt die ziekte ook te Aarau, de hoofdplaats van het kanton van dien naam, in eene lage en moerassige streek gelegen, te zijn uitgebarsten.

Te Napels zijn vele officieren van de Zwitsersche regementen, waaronder verschillende krijgslieden van hoogen rang, aan die ziekte bezweken.

Men vormt allerlei gissingen omtrent de aftreding van het Belgische ministerie, waaromtrent wij onze lezers naar de meening van de *Indépendance* verwijzen. (Zie Belgische Post.)

ENGELSCHE POST.

Londen, 26 Aug. Men houdt zich thans zeer weinig met de staatkunde bezig. Sedert de sluiting van de zitting heeft de oppositie weinig gelegenheid om hare ontevredenheid tegen het ministerie te kennen te geven, die elken dag door de zittingen van het Parlement voedsel kreeg. Bovendien heeft de openbaarmaking van de depêche van lord Clarendon aan lord Westmoreland en de gestelde vredesvoorwaarden de staatkunde van het kabinet beter op prijs doen stellen. De gestelde voorwaarden zijn zeer goed ontvangen. Intusschen zal men er slechts vrede mede hebben, indien de oorlog spoedig geëindigd zal zijn, en men tot geene nieuwe opofferingen gedwongen mogt worden. Het prestige van Rusland is wel geschokt, maar er zijn hier te lande, die een krachtigen slag aan de Russische magt in Azie zouden wenschen toe te brengen, waar die mogendheid vooral aan de Britten in den weg staat. Intusschen is voor het oogenblik de geestdrift van de natie zeer verflaauwd. Men mag de flaauwheid in de staatkunde ook toeschrijven aan het jaargetijde, daar de meeste invloedrijke personen thans op het land zijn of zich met jagen bezig houden.

— Er is te Blakstone Edge Moor, ter plaatse waar vroeger de *meetings* onder voorzitterschap van Daniel O'Connell plaats hadden, eene vruchtelooze poging aangewend om het chartisme te doen verlevendigen. Ondanks de talrijke affiches, waren er hoogstens 900 personen bijeengekomen, die nauwelijks twee uren bijeen bleven.

— De Engelsche bladen vermelden verschillende operatiën van de vloot in de Witte zee. Zij heeft eene schermutseling te Archangel gehad, en het klooster Savlovetski, de stad Kio, in de Onega-baai en eene andere stad, aan de rivier Ponchlathta vernield.

DUITSCHE POST.

Weenen, 26 Aug. Men schrijft van hier aan de *Neue Preussische Zeitung*: De nieuwe Pruissische gezant, graaf Arnim, heeft reeds eene conferentie gehad met graaf Buol; de openingen die hij te dezer gelegenheid gedaan heeft, maken eene nieuwe bijeenkomst van de conferentie twijfelachtig. Men verneemt ook uit eene zekere bron, dat de vertegenwoordigers van verschillende Duitsche staten, ... onder zij, die te Bamberg vertegenwoordigd werden, ... het Oostenrijksche gouvernement den 22sten belangrijke mededeelingen hebben gedaan betrekkelijk de groote quaestie van den dag.

De *Lloyd* zegt, dat de Turken maatregelen nemen om de fortificatien te herstellen, die tengevolge van het tractaat van Andrianopel waren vernield.

— De *Wanderer* deelt het volgende mede uit eene correspondentie uit Bucharest, van den 15 dezer:

« Halim Pacha heeft den raad van bestuur belast met de zorg om onmiddellijk het oog te vestigen op de herstelling der wegen, wegens den intogt der Oostenrijkers. Het legioen vrijwilligers, dat te Bucharest met de voorhoede is aangekomen, heeft bevel ontvangen naar Rutschuk te keeren. Men blijft voortgaan met de uitzetting der vreemdelingen en men zorgt met de grootste gestrengheid dat geene staatkundige vlugtelingen op Wallachijsch grondgebied bijeenkomen. Men weet, dat de Russen hunne corpsen vrijwilligers hebben ontbonden. Deze lieden loopen ... het land af en verkeeren in de grootste ellende. Men ... eene speciale commissie benoemen, om die zaak te re... en om het rondzwerven van deze vrijwilligers te bel... die de openbare veiligheid in gevaar brengen.»

Berlijn, 25 Aug. Men meldt, dat men zich hier ... zekerd houdt, dat Oostenrijk afziet van de motie, di... voornemens was bij de Bondsvergadering te doen, be... kelijk de mobilisering van een gedeelte der bondsco... genten. Men onderstelt, dat het dit besluit heeft ge... zoowel wegens de wijziging, die thans in den toe... van zaken is ontstaan als ten gevolge van de weinige ... op de toestemming van den Bond in die aanvrage, ... de medewerking van Pruissen. De Bondsvergadering za... beslissen over de stukken, die haar laatstelijk ... Pruissen en Oostenrijk zijn overgelegd, om haar me... ling te doen van den staat van het Oostersche co... vóór dat er een antwoord zal zijn ontvangen op de ... die aan den Keizer van Rusland zijn gerigt tot onde... ning van de voorloopige vredesvoorwaarden, die do... Westersche mogendheden gesteld zijn.

— De ontvangsten van het Tolverbond, gedurende ... eerste drie maanden van 1854, behalve Hanover en O... burg, die daartoe eerst onlangs zijn toegetreden, w... eene vermindering van 216,923 thalers aan en begrij... er de nieuwe staten in, slechts eene vermeerdering ... 125,210 thalers. De belangrijkste vermindering tre... invoer van ruw ijzer, die zoodanig is afgenomen, ... vermindering op de ontvangst 45,349 thalers bedraagt.

Hamburg, 26 Aug. Verschillende berigten uit K... hage en Stockholm melden, dat de positie der geallie... in de Oostzee zeer veranderd is; indien de berigte... toch bevestigen, dan zou bepaaldelijk besloten zijn ... werken van Bomarsund te vernietigen, en de Alands... den te verlaten, daar men de troepen niet bloot kan ... aan een aanval van een geheel Russisch leger, dat ... winter over het ijs kan trekken.

Voorts zou een sterk eskader den 21 Ledsund hebben ... ten, en de golf van Finland zijn binnengezeild in de r... van Sweaborg, tegenover de kust van Reval. Deze ex... zou geschieden, ten gevolge van den laatsten te Bom... gehouden krijgsraad.

Eene depêche uit Stockholm meldt voorts, dat de ... Magenis, de Engelsche gezant aldaar, op bevel va... gouvernement, eene particuliere en onmiddellijke au... bij Koning Oscar had verzocht; men was algemee... oordeel, dat deze audientie voor Zweden van het h... belang zou zijn, daar de beide Westersche mogend... in geval van eene ontruiming van de Alands-eilande... paald aan den Koning van Zweden verlof zouden v... om een punt in zijn rijk aan te wijzen, waar ... troepen gedurende den naderenden winter in ve... verblijf konden houden.

FRANSCHE POST.

Parijs, 29 Aug. Men heeft zich heden niet m... staatkunde bezig gehouden. Er is niets nieuws voo... len en men bespreekt dus steeds de feiten en giss... die reeds bekend zijn en die wij niet zullen herhalen.

Eergisteren heeft de Fransche academie eene ge... jaarlijksche zitting gehouden. Er waren weinige ... tegenwoordig. De heer de Villemain, de secretaris, ... zoo als gewoonlijk, eene welsprekende en geestige ... devoering gehouden. De akademie heeft dit jaar ... twee groote prijzen van 2,500 frcs. toegekend aan ... abt Gratry voor zijn werk, getiteld: *de la Connaissance de Dieu* van de kennis Gods), en aan den heer Jules S... voor zijn werk, getiteld: *Le Devoir* (De pligt). De ... de Salvandy heeft daarna de prijzen van goed ... toegewezen.

— De *Moniteur* heeft een decreet medegedeeld, ... namelijk tot regeling van de sommen die men bij he... leggen der examina aan de Hoogescholen zal moeten ... Men berekent, dat die meerdere betaling 1,329,0... zal opleveren, welke som besteed zal worden te... tering van sommige vakken van het hooger onderw...

— De Academie van schoone kunsten heeft ... stemmen benoemd tot lid voor de sectie muzik... heer Clapisson, in plaats van den heer Halevy, ... secretaris is benoemd.

— Men meldt uit Bayonne, dat uit Madrid een ... gekomen van het ministerie voor alle Spaansche mili... die zich te Bayonne bevinden, om zich dertig mijlen ... de grenzen te verwijderen. De generaals Mata ... Karcy, San Roman, Quesada, Calonge en anderen ... verlof hadden bekomen van het Gouvernement om ... buitenlandsche reis te doen, die dit bevel hebben ...

gen, zullen daaraan, uit eerbied voor de krijgstucht, gehoorzamen.

— Men meldt uit Italie, dat de provincie Vercelli (Sardinie) geteisterd is geworden door een hevigen storm, vergezeld van hagel, die eene schade van ongeveer drie millioen lires heeft aangerigt.

— Volgens berigten uit Napels, zou het zich bevestigen, dat de cholera te Palermo is uitgebarsten, even als in andere gedeelten van het eiland Sicilie; dat er onlusten zouden zijn ontstaan en dat de generaal Filangien krachtige maatregelen heeft genomen. De Sardinische consul te Napels evenwel maakt geene melding in zijn bulletin van den 18den dezer van de cholera in Sicilie.

Men spreekt op nieuw van eene vermeestering van het Oostenrijksche garnizoen in Toskane; het voorwendsel is altijd de vrees voor eene ontscheping van Mazzini en zijne aanhangers. Den 23sten werden alle posten te Livorno en te Florence versterkt, zonder dat men de reden daarvan kent.

Madrid, 22 Aug. Gisteren heeft het stierengevecht plaats gehad ten voordeele van de gekwetsten en de gezinnen der gesneuvelden op de barricaden. De toevloed was ontzettend en alles liep in de beste orde af. De Koningin was er niet bij tegenwoordig. De meer gematigden keuren geenszins het aannemen van het voorzitterschap van de liberale Unie door Espartero goed. Slechts weinige notabelen maken deel uit van deze kiesvereeniging, die uit vele heethoofden bestaat, welke het gouvernement alleen door zeer krachtige maatregelen, binnen de palen van wet en orde zal kunnen houden.

De Spaansche drukpers en het publiek geven hunne verontwaardiging luide te kennen over de taal van den President der Vereenigde Staten, betrekkelijk Cuba. De geheele houding van den President schijnt aan te duiden, dat hij eene botsing wil, zegt men, om zijne wankelende populariteit te herstellen. De herovering van Cuba zou welligt de flibustier's aanslag op Greytown doen vergeten. Men wil intusschen, dat terwijl de taal der Amerikaansche regering zoo hoog klinkt, een hoogst aanzienlijk geldelijk aanbod in het geheim voor den afstand van Cuba zou zijn gedaan. De algemeene opinie zou zich echter te zeer daartegen hebben geuit, om aan iets dergelijks in de tegenwoordige omstandigheden te durven denken.

De *Espana* zegt, dat de laatste berigten uit Catalonie gunstig luiden, wat het staatkundige betreft. De tegenwoordigheid van den generaal Dalce werkt mede, om de krachtige maatregelen van den generaal Manuel de la Concha behoorlijk in toepassing te brengen. Behalve te Lerida heerscht overal rust. De cholera intusschen maakt steeds slagtoffers. In Aragon daarentegen bestaat eene onbestemde vrees voor mogelijke woelingen.

De *Epoca* zegt, dat er geruchten omtrent ministeriële wijzigingen in omloop zijn. Men verzekerde, dat de heer Alonzo de betrekking van president van den hoogen raad van Justitie zou erlangen en door den heer Aguirze als Minister van Justitie zou worden opgevolgd.

Volgens den *Diario Espanol* zou de Minister van finantien eene leening van 80 millioen realen willen aangaan door middel van mandaten op de inkomsten van de Overzeesche bezittingen en de voortbrengselen der suikerfabrieken.

BELGISCHE POST.

Brussel, 28 Aug. Omtrent de aftreding van het Ministerie loopen de volgende geruchten.

De discussien, waartoe de te sluiten overeenkomsten tusschen de gemeentebesturen en de bisschoppen, omtrent de organisatie van het godsdienst-onderwijs door de geestelijkheid in de inrigtingen van middelbaar onderwijs aanleiding hebben gegeven; de luid uitgedrukte tegenstand, dien de conventie van Antwerpen ontmoet bij een gedeelte van de liberalen en vooral de nieuwe eischen van de clerikale partij hebben, naar men zegt, zekeren indruk gemaakt op het Ministerie, dat zich gevleid had, na zoo vele vroegere vruchtelooze pogingen, eindelijk het middel te hebben gevonden om de regten van het burgerlijk gezag overeen te brengen met de eischen van het geestelijk gezag.

Men zegt verder, dat het Ministerie ook levendige beraadslagingen te gemoet zag over het vraagstuk van het armwezen, waaromtrent de eischen van de regterzijde, evenzeer als omtrent het onderwijs, zeer ver gaan, en waarover de liberalen het ook niet in alle opzigten eens zijn. Het ministerie zou, naar men onderstelt, gevreesd hebben in de Kamers geene voldoende meerderheid bij deze twee vraagstukken op zich te zullen vereenigen.

Eindelijk meent men, dat de welbekende wensch van een der leden van het kabinet, om zijne portefeuille neder te leggen, eenigen invloed heeft moeten uitoefenen op het algemeen besluit, dat het Ministerie heeft genomen, om niet langer eene vrijwillige aftreding te vertragen, die door interpellatien omtrent zekere andere onlangs plaats gehad hebbende gebeurtenissen, discussien en parlementaire volums welligt later verpligtend zou zijn geworden.

Dit zijn de redenen, die men opgeeft voor de aftreding van het kabinet, zonder dat men er zich zeer over verontrust. De *Indépendance* zegt, dat dit het geval is, daar er gelukkig in deze oogenblikken geen vraagstuk omtrent het binnen- of buitenlandsche bestuur is, dat eene ministeriële crisis op eenigerlei wijze gevaarlijk zal kunnen maken. Overigens is het waarschijnlijk, daar de bijeenkomst der Kamers nog niet aanstaande is, dat er zekeren tijd zal verloopen vóór dat het *interim* zal ophouden.

— Men schrijft uit Ostende, dat de Koning Zaturdag naar Brussel is teruggekeerd, nadat hij daar twee dagen met zijne kinderen had doorgebragt; men zegt, dat Z. M. nog in deze week naar Ostende zou terugkeeren. Men verhaalt, dat Koning Leopold, gehoor gevende aan eene vriendelijke uitnoodiging van den Keizer der Franschen, zich Maandag of Dingsdag te Ostende zal inschepen, om naar Calais te vertrekken, waarheen Keizer Napoleon zich zijnerzijds zou begeven.

— De *Nacion* van Madrid verzekert, dat de heer Juan Antonio Rascon, redacteur van den *Clamor publico*, tot zaakgelastigde van Spanje te Brussel is benoemd.

— De dagbladen van Luxemburg melden, dat Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, 's Konings stedehouder in het hertogdom Luxemburg, in de eerste dagen van de volgende maand daar zal komen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

Blijkens de verslagen der commissiën van rapporteurs voor de wets-ontwerpen houdende goedkeuring eener ruiling tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Middelburg, en verklarende, dat het algemeen nut de onteigening vordert van perceelen tot de uitbreiding van de gemeente Arnhem, hebben die ontwerpen bij het onderzoek in de afdeelingen geene aanleiding tot bedenkingen gegeven.

Luidens het verslag der commissie van rapporteurs nopens het wets-ontwerp strekkende tot wijziging en verhooging van het IXde hoofdstuk B der begrooting van Staats-uitgaven over het dienstjaar 1853, is door ééne afdeeling o. a. de wensch uitgedrukt, dat de Regering zich in den regel zooveel mogelijk onthoude van het aanbieden van suppletoire begrootingen, en dat liever in verband daarmede het bedrag der jaarlijksche staatsbegrooting wierd verhoogd. Men zoude althans gaarne zien, dat bij het indienen dier jaarlijksche begrooting de onderwerpen, waarvoor men de noodzakelijkheid van het nader vaststellen eener suppletoire begrooting kan voorzien, vermeld mogten worden.

Het verslag van de commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot wijziging van het tarief van regten op de in-, uit- en doorvoer, meldt, dat dit wets-ontwerp vrij algemeen als eene belangrijke verbetering beschouwd werd. Ofschoon eene geheele herziening van dat tarief de voorkeur scheen te verdienen, zoo wilde men nogtans eene partiële geenszins afkeuren, ook omdat de laatste eerder tot stand is te brengen. Zoo deze van tijd tot tijd stelselmatig wordt voortgezet, leidt zulks allengs tot de gewenschte vereenvoudiging en vrijgevigheid.

Eenige leden hebben opgemerkt, dat het wenschelijk ware geweest dat de Regering duidelijker had doen uitkomen of zij zich een *einddoel* voorstelt naar hetwelk bij iedere herziening moet worden gestreefd, en dat zij dit doel, ten minste in de hoofdtrekken, had opgegeven. Men deed deze opmerking ook naar aanleiding der vragen in 1853 aan de kamers van koophandel en fabrieken, de collegiën van landbouw en van visscherij gedaan en van de antwoorden door deze gegeven, welke stukken, ter inzage der leden, ter griffie der Kamer zijn nedergelegd.

De Regering heeft zich bij de tegenwoordige wijziging tot eenige punten bepaald, doch is daarbij, naar het oordeel van eenige leden, niet ver genoeg gegaan. Zij had ook niet moeten schromen nu reeds eenige overdrevene inkomende regten van sommige fabricaten te verminderen en den eersten stap te doen tot de opheffing eener vroeger gehuldigde doch tegenwoordig zoo te regt afgekeurde zoogenaamde bescherming.

Algemeen werd de wijziging toegejuicht bij het *eerste artikel* in het oorspronkelijk voorstel gebragt. Het differentieel stelsel, dat daarbij nog ten grondslag lag kon men niet goedkeuren. Daarentegen vond het tegenwoordige voorstel, strekkende om de regten, bij tractaten toegestaan van *algemeene* toepassing te maken, bijval en goedkeuring.

Met genoegen vernam men daarbij de verklaring van den Minister van Finantien, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal afgelegd, dat het geenszins de bedoeling is, om, bij eene eventuele opzegging van verdragen, tot het vorig tarief terug te keeren.

Met betrekking tot art. 8 is in eene afdeeling de vrees geuit, dat ligt bij de toepassing van hetzelve *of* misbruik plaats zal kunnen vinden, *of* dat de formaliteiten te bezwarend zullen bevonden worden om van de toegekende gunst gebruik te maken. Men had het daarom beter geacht vele der bedoelde voorwerpen bij het tarief geheel vrij van inkomend regt te stellen. Bij sommige hunner ware dit, volgens de zienswijze dier leden, ook daarom wenschelijk, dewijl zij als belangrijke voedingsmiddelen zijn te beschouwen. Bij de beoordeeling van het 4de artikel is men in eene afdeeling in bijzonderheden getreden. De vrijstelling van metalen en eenige andere grondstoffen der nijverheid, alsmede van eenige artikelen, welke weinig aan de schatkist opbrengen en voor den doorvoer-handel belangrijk zijn of kunnen worden, werd zeer toegejuicht. Naar het oordeel dier leden had echter de Regering verder kunnen gaan en merdere artikelen in die ontheffing moeten begrijpen, zoo ter vermijding van kosten bij dien handel, als ter verdere vereenvoudiging van het nog steeds omslagtige tarief.

Men keurde het af dat op eenige voorwerpen nog een inkomend en een uitgaand regt beide zijn behouden, en meent dat dit door niets wordt gewettigd.

Meent men in het belang van sommige takken van nationale nijverheid den uitvoer nog niet geheel vrij te moeten stellen, waarom, dan, werd door die leden gevraagd, den invoer steeds min of meer bezwaard en belemmerd?

Het Verslag der Commissie van Rapporteur nopens het Wetsontwerp tot verhooging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting en van de begrooting van het bijzonder Fonds, vastgesteld bij de wet van den 10den Februarij 1844 (*Staatsblad* no. 7), over 1854, luidt als volgt:

Vele leden hebben als hun gevoelen te kennen gegeven, dat wanneer zij deze buitengewone geldelijke bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid niet in verband moesten beschouwen met de omstandigheden, die daartoe aanleiding gaven, zij alsdan zwarigheid zouden maken om eene verhooging van subsidie over 1854 aan de Maatschappij toe te staan. Immers deze wetsvoordragt vindt haren oorsprong in den ongunstigen uitslag van den oogst en in de groote duurte der levensmiddelen, die mede veroorzaakt is geworden door het gemis aan crediet, hetwelk de Maatschappij ondervindt. De eerste aanleiding mag als onvermijdelijk worden beschouwd. Op het crediet der Maatschappij mag mag men hopen dat eene regeling van het punt der vlottende schuld, waarop door de Regering uitzigt is gegeven, eenen gunstigen invloed uitoefenen zal.

2. Door andere leden werd de twijfel geopperd, of de administratie der kolonien van weldadigheid wel met die zuinigheid plaats heeft, welke voor een zoo kostbaar beheer wenschelijk schijnt te zijn, en of door de bevolking dier kolonien voortdurend voldoende arbeid wordt verrigt. Men meende toch dat in het hooge bedrag der kosten althans eenigermate zou kunnen worden voorzien, indien vele kolonisten, die in de reeds ontgonnen en bijna geheel bebouwde kolonien niet zelden zonder genoegzamen arbeid verkeeren, tot het bearbeiden van meer woeste gronden wierden in het werk gesteld.

3. Ook de eerstgenoemde leden zijn van oordeel geweest, dat hoe gestrenger de Staat zich houdt aan het contract in 1843 met de Maatschappij van Weldadigheid gesloten, het standpunt, daarbij aan den Staat toegekend, des te zuiverder bewaard en alle verantwoordelijkheid jegens derden het best verhoed zal kunnen worden. Deze overweging gaf aanleiding dat zij van de Regering bij de behandeling van dit wets-ontwerp in de openbare zitting der Kamer de verzekering wenschten te ontvangen, dat het gemelde contract in al zijne bepalingen nog steeds verbindend is gebleven; en dat de Maatschappij voortdurend aan hare daarin omschreven verpligtingen voldoet. Tevens verlangden die leden te vernemen, of er in het contract van 1843 geenerlei wijziging heeft plaats gehad, en tot welk bedrag de in art. 43 van hetzelve bedoelde loopende schuld laatstelijk door de Regering is bepaald geworden.

4. Met deze vragen om inlichting ten aanzien van de aangeduide punten hebben zich ook andere leden te meer kunnen vereenigen, omdat het betoog der Regering, voorkomende in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer, hen geenszins overtuigd heeft van het minder noodzakelijke, om een naauwkeurig onderzoek naar den toestand der Maatschappij in te stellen. Zij achtten integendeel, dat de Vertegenwoordiging regt heeft en er prijs op stellen moet, waar zij geroepen wordt verhoogde subsidien toe te staan, omtrent de oorzaken van mindere productie en meerdere duurte van levensbehoeften de meest volledige inlichtingen te ontvangen. Daartoe kwam hun voor, in de eerste plaats te behooren een gedetailleerd vervolg op het historisch overzigt, dat in de Memorie van Toelichting, behoorende bij het wets-ontwerp den 20 Junij 1848 aan de Tweede Kamer aangeboden, over den geheelen toestand der Maatschappij aan de Staten-Generaal is gegeven. Daartoe zou verder ook de mededeeling van het verslag van den Commissaris der Regering bij de Maatschappij nuttige ophelderingen kunnen verschaffen. Daartoe zou bijv. ook kunnen dienen eene splitsing van den staat (Bijlage A, n°. 4), aanwijzende de opbrengst in de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, waarin de opgaven gezamenlijk voor die beide gestichten voorkomen, waardoor men in 't onzekere blijft omtrent de verhouding der productie, die afzonderlijk door elk dier gestichten is opgeleverd.

Op deze en alle dergelijke punten, die gerekend kunnen worden dienstig te zijn tot volkomen bekendheid met den gang der zaken, verlangde men dat de Regering, bij de op handen zijnde aanbieding der jaarlijksche Staatsbegrooting, de noodige bescheiden en inlichtingen aan de Staten-Generaal verschaffe.

's Gravenhage, 29 Augustus.

Z. M. heeft benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Hoenen, jhr. mr. J. B. Strick van Linschoten, advoc. te Utrecht.

In de zitting van den Gemeenteraad alhier is onder anderen ingekomen de gemeente-begrooting voor 1855. De voorzitter heeft daaromtrent medegedeeld, dat die begrooting op dit oogenblik ter perse is, om zoo spoedig mogelijk te worden rondgedeeld.

Voorts is ingekomen een voorstel van de commissie van het bestuur over de Bank van Leening om te mogen beschikken over de beide lokalen aan de Lombardpoort tot inrigting van hulpkantoren, naar aanleiding der jongste op dit punt vastgestelde verordening, welk voorstel in eene volgende vergadering zal worden behandeld.

Tot leden uit den Gemeenteraad van den Raad van beoordeeling over de Fransche opera zijn benoemd de heeren de Sonnaville en Steengracht van Oosterland.

Het voorstel van Burgemeester en Wethouders tot het aangaan eener leening ten bedrage van *f* 112,000 tot vinding der kosten voor den aanbouw van twee vleugels aan het stedelijk badhuis te Scheveningen, in beraadslaging zijnde gebragt, heeft tot zeer langdurige discussien en beschouwingen aanleiding gegeven, waarbij het vóór en tegen van den aanbouw zelven nog nader in het breede

besproken werd, en ook de voordeelen en nadeelen der voorgestelde negotiatie werden behandeld, met het oog op den tegenwoordigen geldelijken toestand der gemeente, door sommige leden als minder gunstig voorgesteld. Ten slotte is tot de leening besloten met 18 tegen 12 stemmen. De verdere punten ter uitvoering van den maatregel zijn hierop aangenomen met eenige geringe wijzigingen, als onder anderen, dat de leening zal geschieden met aandeelen van *f* 500, en voorts tegen eene rente van *ten hoogste* 4 pct. Het voorstel, in zijn geheel in omvrage gebragt, is *aangenomen* met 17 tegen 7 stemmen.

* De Hooge Raad heeft heden uitspraak gedaan in de bekende zaak der slagthuizen te 's Bosch. De Raad heeft de vraag over de verbindbaarheid der keur in het middel latende, den Officier verklaard niet ontvankelijk in zijn beroep in Cassasie, met veroordeeling van den staat in de kosten.

* Naar men verneemt zijn de werkzaamheden bij de algemeene synode zeer menigvuldig. Men had gedacht, dat hare vergadering deze week zou kunnen gesloten worden, maar zij zal nog wel 14 dagen duren.

* Bij vonnis van de arrond. regtbank alhier van heden, is vernietigd het vonnis van den kantonregter alhier van 22 Junij jl., waarbij I. Heyser, restaurateur enz. alhier, van alle regtsvervolging is ontslagen. De geïntineerde is veroordeeld in eene geldboete van *f* 15, gevangenisstraf van één dag en in de kosten van het proces.

* Bij de wederopening op Zaturdag avond aanstaande van het Fransche tooneeljaar 1854—1855 zal de groote Opéra *Guillaume Tell*, worden opgevoerd.

* Heden morgen ten zes ure zijn de beide batt. Grenadiers en Jagers met den staf, uit de residentie naar het Kamp van Zeyst vertrokken en zullen zij heden tot Leyden marcheren, om op morgen de marsch voort te zetten; het batt Grenadiers naar Bodegraven en Zwammerdam en het batt. Jagers naar Woerden.

* Naar men verneemt zal morgen de Luit-Generaal Jhr. Storm de Grave, de residentie verlaten tot het doen eener inspectiereis over het wapen der Maréchaussées.

* Naar men verneemt zal het 2e regement Dragonders den 22 September uit het kamp van Reijen in de residentie terugkeeren.

* * Men zal zich herinneren, dat ongeveer een jaar geleden een voerman, zich noemende Philip Hillisheijm, uit Saksen, zich met kar en paard, op welke kar zich de goederen bevonden van eenige landverhuizers, verwijderde zonder dat hij ontdekt werd; thans is het evenwel aan de ijverige nasporingen van den heer commissaris van politie Blom, mogen gelukken bedoelden persoon in de omstreken dezer stad te doen aanhouden en aan de bevoegde magt over te leveren. Deze persoon is bereids, wegens diefstal, in het arrondissement Dordrecht, veroordeeld geweest tot eene correctionele gevangenis en overbrenging over de grenzen.

* Naar aanleiding van art. 69 der wet van den 28sten Junij 1854 (Stbl. n°. 600), die met 1°. Sept. e. k. in werking zal treden, komen van dien dag af aan, voor rekening van het Rijk en zal door de zorg van Departement van Justitie worden voorzien in:

a. Het onderhoud der *veroordeelde* bedelaars en landloopers, wier gevangenisstraf dien dag of na dien dag eindigt, zoo mede in het onderhoud der bedelaars en landloopers, wier gevangenisstraf reeds vroeger was geëindigd, doch wier transport op dien dag nog niet was aangevangen of volbragt; en

b. Het transport van beiden naar de koloniale gestichten der Maatschappij van Weldadigheid.

In verband hiermede en ter voorkoming van alle aanleiding tot verwarring in de dienst, zijn de gemeente-besturen verzocht, om van nu af geene transporten van bedelaars en landloopers naar de Ommerschans op de tot dusverre gebruikelijke wijze te doen, anders dan wanneer zulks door bijzondere omstandigheden onvermijdelijk mogt zijn; zullende nogtans na den 31sten Augustus e. k. in geen geval eenig transport van bedelaars mogen worden gedaan.

~~Door het vorenvermelde vervallen alsnu~~, voor het vervolg de bemoeijenissen der gemeentebesturen voor zoo veel het transport van *veroordeelde* bedelaars en landloopers betreft; alsmede de toezending aan den comm. des Konings van de gebruikelijke signalementslijsten dier personen.

Daarentegen blijft de comm. des Konings steeds van de gemeentebesturen te gemoet zien de signalementslijsten van personen, die, *ingevolge vrijwillige aangifte*, door hunne zorg naar de gestichten der Maatschappij van Weldadigheid zullen worden opgezonden, op welke lijsten de circulaires van den 18den October 1843 (*Prov. blad* n°. 135), van den 22sten Julij 1844 (*Prov. blad* n°. 96), alsmede § 1 der circulaire van den 30sten Maart 1846 (*Prov. blad* n°. 37), voortdurend van toepassing blijven.

* In de maand October e. k. zal de gewone jaarlijksche inspectie over de verlofgangers der nationale militie plaats hebben. Daaraan zullen *niet* behoeven deel te nemen die miliciens der ligting van 1851 en 1852, ingedeeld bij het wapen der infanterie, welke thans voor ééne maand in activiteit zijn, ter bijwoning der najaars-oefeningen, alsmede zoodanige miliciens van 1852 van de infanterie, die langer dan vier maanden in werkelijke dienst zijn geweest en waarvan een groot gedeelte eerst dezer dagen in het genot van onbepaald verlof is gesteld.

Ter inspectie blijven alzoo over: *a.* de miliciens der ligting van 1850 van alle wapens; *b.* de miliciens der ligting van 1851, die tot de kavalerie, artillerie en het bataillon mineurs en sappeurs behooren; en *c.* de miliciens der ligting van 1852, die tot de kavalerie, artillerie en het bataillon mineurs en sappeurs behooren, met *uitzondering* der zoodanigen, die gedurende 15 maanden onder de wapenen zijn gehouden.

Men verneemt, dat er in het kamp te Zeijst eene geregelde post-administratie wezen zal, onder directie van een surnumerair der posterijen, de heer O. G. Bungenberg zou daarmede belast worden.

Gisteren heeft op de kweekschool op den Ruwenberg en op het kleine seminarie beiden te Michiels-Gestel, door Mgr. den aartsbisschop van Utrecht de gewone jaarlijksche prijsuitdeeling plaats gehad. De gewone plegtigheden zijn bij deze gelegenheid achterwegegelaten, door het overlijden den Weleerw. heer J. Smits, ongeveer eene halve eeuw regent en tevens president van gezegd klein semenarie.

Wij vernemen, dat Dr. M. van Staveren, van Leeuwarden, die tot predikant bij de Herv. Gemeente te Amsterdam beroepen is, voor deze op hem uitgebragte beroeping heeft bedankt.

De landverhuizing blijft steeds op groote schaal aanhouden; eergisteren zijn met de stoomboot *Nederlander* te Rotterdam 400 personen uit Duitschland aangekomen, om per scheepsgelegenheid naar Noord-Amerika te vertrekken.

Wij hebben ontvangen de nadere circulaire betreffende het aanstaande *vierde Nederlandsch Taal-Letterkundig Congres*, te houden binnen Utrecht, in het gebouw voor kunsten en wetenschappen, op 20, 21 en 22 September 1854. Daarin wordt de orde der werkzaamheden opgegeven en medegedeeld, welke voordragten bij die gelegenheid zullen plaats hebben. Onder de sprekers merken wij de namen op van de HH. L. G. Visscher (Utrecht), J. M. Dautzenberg (Brussel), Bormans (Luik), Prudens van Duijse (Gent), David (Leuven), A. de Jager (Rotterdam), Heremans (Gent), L. de Backer (St. Winoxbergen), J. Nolet de Brauwere van Steeland (Brussel), J. I. F. Wap (Utrecht), H. I. Koenen en I. da Costa (Amsterdam), N. Beets (Utrecht), de Vries (Leijden), enz.

Uit 's Hertogenbosch schrijft men, dat men aldaar dagelijks de vesting met oorlogsmaterieel voorziet. Men weet dat het commité van defentie de steden Maastricht, Breda en Bergen-op-Zoom, als vestingplaatsen heeft opgeheven, en slechts als wapenplaatsen beschouwt, omdat 's Hertogenbosch, Geertruidenberg en Willemstad tot vestingen van den 1en rang zijn verklaard. Ten gevolge daarvan zal naar verzekerd wordt, een vuurtoren in het gehucht Deuteren worden gebouwd veel grooter dan de onlangs gemaakte te Orthen.

In het half-officieel orgaan der Pruissische regering, de *Preussische Correspondenz* van eergisteren leest men: »Gelijk men weet was het Nederlandsche kofschip *Wilmina*, met eene naar Koningsbergen bestemde lading, eenigen tijd geleden door een Engelsch oorlogvaartuig aangehouden en te Pillau opgebragt, omdat de bevelhebber van het Engelsche schip vermoedde, dat de *Wilmina* oorlogscontrabande aan boord had. Uit het terstond ingestelde onderzoek bleek intusschen dat de lading uit ijzerwaren bestond, die telken jare geregeld uit de Rhijnprovincie naar de oostelijke provincien van Pruissen worden overgebragt, met name uit kettingen en andere uitsluitend voor het landbedrijf bestemde gereedschappen, alsmede uit spoorstaven. Deze resultaten van het gehouden onderzoek werden door het Pruissche gouvernement ter kennis van de Britsche regering gebragt, en deze heeft thans tot de vrijlating van het schip last gegeven. Wij mogen hierin de erkenning eener regtmatige aanspraak zien, maar brengen ook gaarne tevens hulde aan de loyauteit, waarmede de Britsche regering gehandeld heeft, zoodra zij van de ware toedragt der zaak onderrigt was.« (*Staats-Ct.*)

Men verneemt, dat de Regering zich bezig houdt met het in gereedheid brengen van het ontwerp van wet betreffende de organisatie van den Raad van State, waarvan de aanbieding in het aanstaand zittingjaar te gemoet wordt gezien. (*Handelsblad.*)

Hoorn, 28 Aug. Gisteren nacht werd hier binnen gebragt het lijk van een man van bejaarden ouderdom, H. M.... dat men onder Scharwou, een half uur van de stad, aan een paal gevonden had. Naar het in omloop zijnde gerucht heeft men hier bepaaldelijk aan een zelfmoord te denken. H. M.... leefde in oneenigheid met zijne kinderen, en heeft gisteren morgen met hen hevig gekrakeeld om eenig geldelijk belang.

In woede verliet hij hen, dreigende zich van kant te maken en begaf zich met dit voornemen buiten de stad, alwaar hij door een zijner kinderen gevolgd werd. Door zijne bedreiging om hem met een scherp mes, dat hij bij zich voerde te vermoorden, schijnen de kinderen van hem afgelaten te hebben, waarna hij zijne kans waarnam, om zich met zijn eigen doek aan een paal te verworgen. Van dronkenschap heeft men weinig van dien man gehoord.

|| **Nijmegen**, 28 Aug. In de omstreken van het naburig Cleve, zullen groote militaire manoeuvres door Pruissische troepen gehouden worden, welke tot dat einde in de dorpen Keeken, Rinderen, Dombruggen, Mehr, Kellen, Till, Moijland, Pfalsdorp, Qualbrug en [illegible] tonneerd zullen worden. Deze troepen-vereeni[ging] bestaan uit: het 13 regt. Infanterie gekommandeer[d door] den Kolonel von Rödern; het 17 regt. Infanterie [gekom]mandeerd door den Kolonel von Zizelskij, in garni[zoen te] Dusseldorf; het 5e. Uhlanen regement gekommandee[rd door] den kolonel von Manteufel, het 11 Huzaren re[gement] gekommandeerd door den Kolonel von Schlichter, [en] batterijen artillerie, beide laatstgenoemde in Wezel g[arnizoen] houdende. Het opperbevel is opgedragen aan den [illegible] Roth von Schreekenstein, en het bevel der briga[des aan] de generaal-majoors von der Golz, von Kusesrouw [en von] Arnim, terwijl de divisie generaal Prins von Hohe[nlohe] de manoeuvres zal bijwonen. Deze hoofd- en verde[re] Officieren zullen hunnen intrek in de voornaamste [hotels] van Cleve en de Diergaarde nemen.

In den nacht van den 5 op den 6 September zu[llen de] gezamenlijke troepen op stroo bivouackeren, en w[el] buiten Cleve, aan de Witte poort tusschen Pala[is] en de chaussée op Goch. Den 6 of 7 zal eene groote [parade] gehouden worden, en des avonds groot bal in de [illegible] terstent, waarop een 200 tal Officieren zullen tege[nwoor]dig zijn.

Roosendaal, 27 Aug. In den nacht van de[n] 26sten dezer heeft de heer Controleur der bela[stingen] alhier eene belangrijke aanhaling gedaan, bestaa[nde uit] gouden sieraden en juweelen, welke men beproe[fde naar] Belgie binnen te smokkelen. Het vervoermiddel, w[aarvan] men zich tot de overbrenging bediende, was ee[n] wagen, geladen met turf en hout, doch van een d[ubbele] bodem voorzien, waarin de te smokkelen kostba[re] waren verborgen.

Per Telegraaf.

Madrid, Vrijdag 25 Augustus. De *Gazette* b[evat de] benoeming van den heer de la Torre Ayllon, als [gezant] te Rome, en van den heer Gonzalès Bravo, tot g[ezant te] Weenen.

Londen, Dingsdag 29 Augustus (2 ure). Conso[ls] 94$\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Mexico N. 3 pct. 24$\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Peru N. 4$\frac{1}{2}$ p[ct.] Ecuador 3$\frac{5}{8}$; Gren. Uitg. 6$\frac{1}{4}$; Sardinie 5 pct. 88; binnenl. 3 pct. 36$\frac{3}{4}$, 37$\frac{1}{4}$; dito 1 pct. 18$\frac{1}{4}$; dito 4$\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; dito Passive 3$\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Russen 4$\frac{1}{2}$ pct. 87; dit[o] 100$\frac{1}{4}$; Holl. 2$\frac{1}{2}$ pct. 62$\frac{1}{4}$; dito 4 pct. 94; Turks[che Lee]ning 5$\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$.

Markt vast.

Weenen, Maandag 28 Augustus. N. Meta[lliek]. Lomb. 95$\frac{1}{4}$; Bankactien 1294; N. Loten 92$\frac{3}{4}$; Wi[s]sel op Lon-den 11.23; dito op Parijs 137$\frac{1}{4}$; Zilver 18$\frac{3}{4}$.

Fondsen vast; weinig handel.

Liverpool, Dingsdag 29 Augustus. Heden markt 8500 balen katoen omgezet. Ook die markt [illegible]

224ste Nederlandsche Staats-Lote[rij]

2e LIJST. 2e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 19644 *f* 2500; N°. 15 *f* 1250; N°. 8925 [illegible] ieder *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecte[n]

AMSTERDAM, 29 Augustus 1854.

Nederland. Pct.		**Rusland.** Pct.	
Ned. W. Schuld. 2$\frac{1}{2}$	60$\frac{3}{4}$ $\frac{13}{16}$	*Hope* 1798/1816 5	[illegible]
Dito Certificat. . 3	72$\frac{3}{8}$	Dito 1828/1829 5	[illegible]
Dito Dito . . 4	90$\frac{7}{8}$	Cert. 1831/1838 5	[illegible]
O. I. Leening. . 4		Dito Dito 4$\frac{1}{2}$	
Amort. Syndic. 3$\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . . 4	
Hand.-Maats. . 4$\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz* . 4	
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	[illegible]
Certificaten. . . 2$\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. . 6	
D° *Rothschild* . 2$\frac{1}{2}$		Certific. dito. . 6	
Frankrijk.			
Obligatiën . . . 3		**Polen.**	
Spanje.			
Nieuwe 1	17$\frac{7}{8}$ 18	Obligatiën . . . 4	[illegible]
Dito Buitenl. . 3	($\frac{15}{16}$	**Oostenrijk.**	
D° Binnenl.^{s}/m. 3	31$\frac{11}{16}$ $\frac{15}{16}$		
Bew. Sp. Com.	4($\frac{13}{16}$ $\frac{7}{8}$	Metalliek . . . 5	[illegible]
Amort. Schuld.	3$\frac{3}{4}$	Dito bet. Amst. 5	[illegible]
Portugal.		Dito letter B. . 5	[illegible]
Londen nieuwe. 5	37$\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$	Dito 1847 . . . 2$\frac{1}{2}$	[illegible]
Dito uitgest . . 4		Dito 1851/1852 2$\frac{1}{2}$	[illegible]

Mexic., te Lond. 3 pct. 23$\frac{5}{8}$; dito Onb. 23[illegible] Lond. p. s. 100. 2$\frac{1}{2}$ pct. 16$\frac{3}{8}$; Venez. 3$\frac{1}{2}$ pct. [illegible] Uitg. 1 pct. 10$\frac{3}{8}$.

Tot bijna onveranderde prijzen was de handel in de [fond]sen der genoteerde effecten nog al vrij levendig. Alle[en Fran]sche binnl. 3pct. waren hooger te plaatsen [evenals] nieuwe Metalliek.

FRANKFORT, Maandag 28 Augustus. Metal[liek] [illegible] Spanje binnl. 3 pct. 32$\frac{1}{4}$; dito 1 pct. 17[illegible] 117$\frac{1}{4}$; dito Parijs 93$\frac{1}{4}$.

PARIJS, Maandag 28 Augustus. Fr. 4$\frac{1}{2}$ pct. [illegible] 3 pct. 73.65; Sp. binn. 3 pct. 31$\frac{5}{8}$; dito [illegible] Metall. 5 pct. 82.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gr[avenhage].